

Explicaziuns dal Cussegl grond

Project

Iniziativa chantunala dal pievel «Finì cun il paracrudada dad aur per commembras e commembers da la Regenza – Na a la pensiun per vita durante» e cuntraproposta dal Cussegl grond «Revisiun parziala da la Lescha davart ils salaris e davart la prevenziun professiunala da las commembras e dals commembers da la Regenza (prestaziun transitorica)»

Votar è pli simpel che quai ch'ins pensa!

Sche Vus essas absenta u absent la dumengia da votaziun u sche Vus duessas esser impedida u impedì da votar a l'urna, avais Vus las suandantas pussaivladads da prender part a la votaziun:

Votaziun anticipada

Er en Vossa vischnanca avais Vus la pussaivladad da votar durant almain dus dals ultims quatter dis avant il di da votaziun, numnadamain

- cun votar a l'urna u
- cun consegnar il cedel da votar en ina cuverta serrada ad in uffizi communal.

Votaziun per corrispondenza

- Ils documents necessaris (cuverta da resposta, cuverta da votar) survegnis Vus automaticamain da la vischnanca.
- La cuverta da resposta u l'attest da votar stuais Vus **suttascriver** en mintga cas, autramain n'è Voss cedel betg valaivel.
- Plinavant avais Vus duas pussaivladads da votar per corrispondenza: Vus surdais la cuverta da resposta a la **Posta** u Vus mettais la cuverta en ina **chascha da brev da l'administraziun communal inditgada da la vischnanca**.

Vossa chanzlia communal As vegn a responder tuttas dumondas en connex cun la votaziun anticipada e cun la votaziun per corrispondenza. Legiai per plaschair er las publicaziuns uffizialas.

Project

**Iniziativa chantunala dal pievel «Finì cun il paracru-
dada dad aur per commemoras e commembers da la
Regenza – Na a la pensiun per vita duranta» e cuntra-
proposta dal Cussegl grond «Revisiun parziala da la
Lescha davart ils salaris e davart la prevenziun profes-
siunala da las commemoras e dals commembers da la
Regenza (prestaziun transitorica)»**

Curta-main	→	4
Detagls	→	6
Arguments	→	10
Text da votaziun	→	12

Curtamain

Iniziativa chantunala dal pievel «Finì cun il paracrudada dad aur per commemoras e commembers da la Regenza – Na a la pensiun per vita duranta» e cuntraproposta dal Cussegl grond «Revisiun parziala da la Lescha davart ils salaris e davart la prevenziun professiunala da las commemoras e dals commembers da la Regenza (prestaziun transitorica)»

Situaziun da partenza

Sch'ina commembra u in commember da la Regenza termine-scha ses uffizi, survegn ella u el – tenor il dretg vertent – ina pensiun per vita duranta. Pli ditg ch'ella u el è stà en uffizi, e pli auta che questa pensiun è. A partir da tschertas entradas vegn reducida questa pensiun. La pensiun stat en connex cun la limitaziun dal temp d'uffizi, cun la ristga da betg vegnir reelegi e cun l'indipendenza da las commemoras e dals commembers da la Regenza, durant ch'ellas ed els èn en uffizi.

Il mars 2024 è reussida l'iniziativa «Finì cun il paracrudada dad aur per commemoras e commembers da la Regenza – Na a la pensiun per vita duranta». 4342 persunas han suttascriet l'iniziativa. Il zercladur 2025 ha il Cussegl grond tractà l'iniziativa e declerà quella per valaivla.

Il Cussegl grond recumonda al pievel da refusar l'iniziativa. El fa ina cuntraproposta a l'iniziativa. Votà vegni davart l'iniziativa e davart la cuntraproposta dal Cussegl grond. Il pievel decida, tge varianta ch'è la meglra per el. El po er refusar tutt'as duas variantas, uschia che tut resta uschia, sco quai ch'igl è oz.

L'iniziativa

L'iniziativa vul stritgar senza cumpensaziun la pensiun per vita duranta per cusseglieras guvernativas e cussegliers guvernativs actuals e futurs. Anteriusas cusseglieras guvernativas ed anteriurs cussegliers guvernativs survegnan vinavant lur pensiun. Cun l'iniziativa spargna il chantun circa 1,3 milliuns francs per onn.

La cuntraproposta

Er la cuntraproposta dal Cussegl grond vul stritgar la pensiun per vita duranta. Empè da quai survegnan las commemoras ed ils commembers da la Regenza, che sortan da lur uffizi, dentant ina prestaziun transitorica durant maximalmain 3 onns. Il pli tard cura ch'ellas ed els cuntanschan la vegliadetgna da pensiun, na datti nagut pli. Anteriusas cusseglieras guvernativas ed anteriurs cussegliers guvernativs survegnan vinavant lur pensiun. Cun la cuntraproposta spargna il chantun bunamain uschè blers daners sco cun l'iniziativa: circa 1,15 milliuns francs per onn.

Dumondas da votaziun

- Vulais Vus acceptar l'iniziativa chantunala dal pievel «Finì cun il paracadada dad aur per commemoras e commemorbers da la Regenza – Na a la pensiun per vita duranta»?**
- Vulais Vus acceptar la cuntraproposta dal Cussegl grond «Revisiun parziala da la Lescha davart ils salaris e davart la prevenziun professiunala da las commemoras e dals commembers da la Regenza»?**

Recumandaziun dal comité d'iniziativa

Gea a l'iniziativa, Na a la cuntraproposta

L'iniziativa dal pievel impedescha, che las commemoras ed ils commembers da la Regenza survegnan ina pensiun per vita duranta, suenter ch'ellas ed els han finì lur uffizi. Actualmain survegnan ellas ed els, tut tenor la durada da l'uffizi, ina indemniziun annuala da fin 115 000 francs per vita duranta. Perquai che las commemoras ed ils commembers da la Regenza chattan svelt ina nova piazza grazia a lur reputaziun ed a lur cumpetenzas, èn quests pajaments gia daditg nunnecessaris. Ultra da quai na vesan ils iniziants nagins motivs, pertge ch'ils cussegliers guvernativs grischuns dovran – sper la cassa da pensiun e sper la renta regulara da la AVS – er anc in paracadada dad aur per vita duranta.

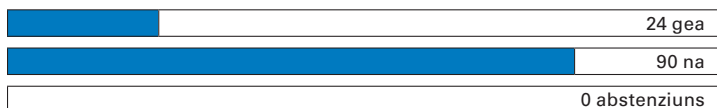
Recumandaziun dal Cussegl grond

Na a l'iniziativa, Gea a la cuntraproposta

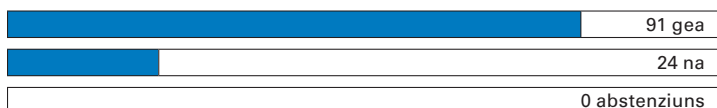
Il Cussegl grond vul stritgar la pensiun actuala per vita duranta e percenter introducir ina prestaziun transitorica da durada limitada. La cuntraproposta moderna cun la prestaziun transitorica garantisce l'indipendenza e l'attractivada da l'uffizi guvernativ. La cuntraproposta impedescha, che las commemoras ed ils commembers da la Regenza ston tschertgar soluziuns da cuntinuaziun gia durant lur temp d'uffizi. Uschia evitescha la cuntraproposta conflicts d'interess e rinforza la confidenza en il stadi. Il Cussegl grond refusa l'iniziativa e recumonda al pievel d'acceptar la cuntraproposta.

Votaziuns en il Cussegl grond

Recumandar al pievel d'acceptar l'iniziativa dal pievel?

Recumandar al pievel d'acceptar la cuntraproposta?

Detagls

Iniziativa chantunala dal pievel «Finì cun il paracrudada dad aur per commemoras e commembers da la Regenza – Na a la pensiun per vita duranta» e cuntraproposta dal Cussegl grond «Revisiun parziala da la Lescha davart ils salaris e davart la prevenziun professiunala da las commemoras e dals commembers da la Regenza (prestaziun transitorica)»

Dretg vertent

Sch'ina commembra u in commember da la Regenza termine-scha ses uffizi, survegn ella u el – tenor il dretg vertent – ina pensiun per vita duranta. Pli ditg ch'ella u el è stà en uffizi, e pli auta che questa pensiun è. La pensiun maximala suenter 12 onns d'uffizi importa circa 115 000 francs per onn. Sch'ina anteriura commembra u in anteriur commember da la Regenza ha sez tschertas entradas, vegn reducida questa pensiun.

Finamiras da la pensiun	
Mitigiar la limitaziun dal temp d'uffizi	Il pli tard suenter 12 onns ston las commemoras ed ils commembers da la Regenza chattar ina nova lavur.
Mitigiar la ristga da betg vegnir reelegì	Per in temp d'uffizi cumplain dovri duas reelecziuns.
Garantir l'independenza durant il temp d'uffizi	La tschertga d'ina piazza durant il temp d'uffizi po chaschunar conflicts d'interess.
Mantegnair l'attraktivitad da l'uffizi guvernativ	I dovra personas ablas che candideschan per l'uffizi guvernativ.

Illustraziun 1: Finamiras da la pensiun

- La pensiun cumpiglia er questas duas prestaziuns:
- Ina prestaziun d'invaliditad, en cas ch'ina commembra u in commember da la Regenza survegn in impediment durant l'uffizi.
 - Ina renta per vaivas e vaivs, en cas ch'ina commembra u in commember da la Regenza mora durant u suenter l'uffizi.

L'iniziativa

1. Reussida e valaivladad

Il mars 2023 ha ina grupp lantschà l'iniziativa chantunala dal pievel «Finì cun il paracrudada dad aur per commemorbras e commembers da la Regenza – Na a la pensiun per vita duranta». 4342 persunas han suttascrit l'iniziativa. Ella è reussida il mars 2024. L'iniziativa è valaivla. Quai ha il Cussegl grond decidì en la sessiun da zercladur 2025.

2. Cuntegn

L'iniziativa mida la lescha uschia, che pensiuns, gratificaziuns u autras indemnizaziuns da partenza èn scumandadas. Commembras e commembers da la Regenza che han demissiunà, che na vegnan betg reelegids u che na candideschon betg pli, na duain survegnir nagut da quai. L'iniziativa stritga er la prestaziun d'invaliditad e la renta per vaivas e vaivs.

3. Cusseglieras guvernativas e cussegliers guvernativs actuals e futurs

L'iniziativa vala per tut las persunas ch'èn en uffizi il mument da l'entrada en vigur u che cumenzan silsunter l'uffizi. Ellas na duain avair nagin dretg d'ina pensiun, da gratificaziuns u d'autras indemnizaziuns. Er prestaziuns d'invaliditad e rentas per vaivas e vaivs vegnan mo pajadas vinavant, a tgi che survegn già talas prestaziuns.

4. Anteriusas cusseglieras guvernativas e cussegliers guvernativs

Las anteriuras cusseglieras guvernativas ed ils anteriurs cussegliers guvernativs survegnan vinavant lur pensiun per vita duranta. Er las rentas per vaivas e vaivs vegnan pajadas vinavant, a tgi che survegn già talas rentas. Per novas rentas per vaivas e vaivs dependi, sche l'anteriura commembra u l'anteriur commember da la Regenza aveva terminà ses temp d'uffizi il 1. da schaner 2007, sch'ella u el era lura en uffizi ubain n'aveva lura anc betg cumenzà ses uffizi.

5. Consequenzas finanzialas

Cun l'iniziativa ha il chantun approximativamain circa 1,3 milliuns francs damain expensas per onn.

La cuntraproposta

1. Cuntraproposta dal Cussegl grond

En la debatta davart l'iniziativa ha il Cussegl grond concludì da proponer al pievel in'autra soluziun. El fa pia ina cuntraproposta a l'iniziativa.

2. Cuntegn

Sco l'iniziativa vul er la cuntraproposta stritgar la pensiun per vita duranta. Empè da quai survegnan las anteriuras commembras ed ils anteriurs commembers da la Regenza dentant ina prestaziun transitorica durant maximalmain 3 onns. Il pli tard cura ch'ellas ed els cuntanschan la vegliadetgna da pensiun, na datti nagut pli. Sco tar la pensiun actuala dependa l'autezza da la prestaziun transitorica da la durada d'uffizi. Er la prestaziun transitorica vegn reducida, sch'ina anteriura commembra u in anteriur commember da la Regenza ha sez tschertas entradas. Sco l'iniziativa stritga er la cuntraproposta la prestaziun d'invaliditad e la renta per vaivas e vaivs.

3. Cusseglieras guvernativas e cussegliers guvernativs actuals e futurs

Per las periodas d'uffizi che han cumenzà, cura che la cuntraproposta entra en vigur, valan anc las reglas veglias (protecziun da la confidenza en il dretg che valeva il mument da l'elecziun). Per periodas d'uffizi futuras datti ina prestaziun transitorica. La proxima perioda d'uffizi cumenza il 1. da schaner 2027. Er tar la cuntraproposta vegnan – sco tar l'iniziativa – prestaziuns d'invaliditad e rentas per vaivas e vaivs mo pajadas vinavant, a tgi che survegn gia talas prestaziuns.

4. Anteriuras cusseglieras guvernativas e cussegliers guvernativs

Anteriuras cusseglieras guvernativas ed anteriurs cussegliers guvernativs survegnan vinavant lur pensiun. Er las rentas per vaivas e vaivs vegnan pajadas vinavant, a tgi che survegn gia talas rentas. Per novas rentas per vaivas e vaivs dependi, sche l'anteriura commembra u l'anteriur commember da la Regenza aveva terminà ses temp d'uffizi il 1. da schaner 2007, sch'ella u el era lura en uffizi ubain n'aveva lura anc betg cumenzà ses uffizi.

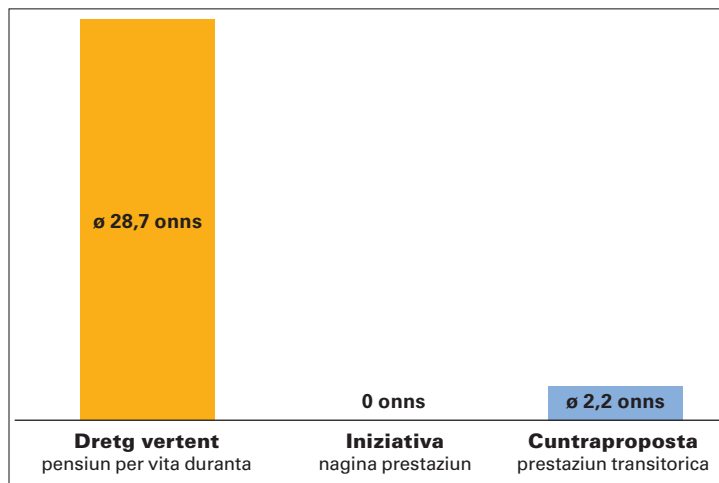
5. Consequenzas finanzialas

Cun la cuntraproposta spargna il chantun bunamain uschè blers daners sco cun l'iniziativa: tenor stimaziuns approximativas circa 1,15 milliuns francs per onn.

Survista

Votà vegni davart l'iniziativa e davart la cuntraproposta dal Cus-segl grond. Il pievel decida, tge varianta ch'è la meglra per el. El po er refusar tuttas duas variantas, uschia che tut resta uschia, sco quai ch'igl è oz.

Tar il dretg vertent, tar l'iniziativa e tar la cuntraproposta n'èn las duradas da retratga previsiblas betg tuttina lungas:

*Illustraziun 2: Durada da retratga spetgada
(basa: datas istoricas, arrundà)*

Las consequenzas finanzialas pon vegnir stimadas mo approssimativamain:

	Dretg vertent	Iniziativa	Cuntraproposta
Dretg	per vita duranta	–	max. 3 onns e max. fin a la vegliadetgna da pensiun
Custs spetgads per onn	1,3 milliuns	–	0,15 milliuns
Respargn spetgà per onn	–	–1,3 milliuns	–1,15 milliuns

Illustraziun 3: Consequenzas finanzialas spetgadas (a lunga vista, senza reducziuns en cas d'atgnas entradas, en francs, arrundà)

Arguments

Arguments dal comité d'iniziativa

Nagins paracrudadas dad aur per cusseglieras guvernativas e cussegliers guvernativs

Cusseglieras guvernativas e cussegliers guvernativs ch'èn sortids da la Regenza survegnan per vita duranta – tut tenor il temp en uffizi – ina renta da passa 110 000 francs. I dat mo pli paucs chantuns che han ina tala regulaziun. Quai è antiquà. Perquai duai er il Grischun stritgar quest paracrudada dad aur.

Surpigliar atgna responsabladad

L'auta pensiun che las cusseglieras guvernativas ed ils cussegliers guvernativs survegnan per vita duranta suenter il temp d'uffizi, n'è betg pli giustifitgabl e correspunda ad ina spezia dad «assicuranza cunter tut las ristgas» per evitar la crudada en l'agid social. Effectivamain èsi dentant uschia, che las commembras ed ils commembers da la Regenza chattan – suenter lur temp d'uffizi – facilmain puspè ina piazza bain pajada u mandats attractivs en cussegls d'administraziun. Grondas indemniziuns n'èn perquai betg necessarias!

Autas pajas e soluziuns attractivas da la cassa da pensiun

Tgi che surpiglia responsabladad politica, duai survegnir ina paja commensurada. Cun pajas annualas da 275 000 francs è quai absolutamain il cas en il Grischun. Ed ultra da quai èn questas persunas assicuradas tar la zunt attractiva Cassa da pensiun chantunala. Plinavant ha mintgina e mintgin la responsabladad da procurar sez per il providiment personal. Las pussaivladads che stattan a disposiziun a las autras burgaisas ed als auters burgais, sco per exempel pajaments en la terza pitga ed in conto da providiment u da spargn personal, pon er las cusseglieras guvernativas ed ils cussegliers guvernativs trair a niz senza problems.

Milliuns daners da taglia per far bellavita?

Rentas per vita duranta u er prestaziuns da durada limitada, sco quai ch'i vegn proponi en la cuntraproposta, custan mintga onn blers daners als pajataglias. I n'è betg pli da responsar che las burgaisas ed ils burgais ston pajar taglia, per che cusseglieras guvernativas e cussegliers guvernativs, ch'èn sortids da la Regenza, survegnian rentas betg necessarias.

Mo in GEA a l'iniziativa ed in NA a la cuntraproposta portan ina soluziun gista e distgargian la cassa chantunala per milliuns!

**Recumandaziun
dal comité d'ini-
ziativa**

Gea a l'iniziativa dal pievel, **Na** a la cuntraproposta

Arguments

Arguments dal Cussegl grond

Il Cussegl grond è cunter la pensiun actuala per vita duranta. El è da l'avis, ch'ina prestaziun transitorica da durada limitada saja la dretga soluziun. Perquai refusa el l'iniziativa e recumonda al pievel d'acceptar la cuntraproposta.

La cuntraproposta correspunda al temp

La cuntraproposta è ina regulaziun moderna e cumprovada per il temp suenter l'extrada da l'uffizi guvernativ. 20 chantuns svizzers han ina soluziun cumparegliabla cun ina prestaziun transitorica.

La cuntraproposta garantescha l'indipendenza

L'indipendenza da la Regenza è impurtanta per la confidenza da la populaziun en il stadi. Las commembras ed ils commembers da la Regenza na duain betg tschertgar soluziuns da cuntinuaziun gia durant lur temp d'uffizi. Quai chaschunass conflicts d'interess. Cun la prestaziun transitorica da la cuntraproposta èsi garantì, che las commembras ed ils commembers da la Regenza pon exequir lur uffizi en moda independenta fin a la fin.

La cuntraproposta mantegna l'attractivitat da l'uffizi

Il Grischun è il chantun svizzer che ha la pli severa limitaziun dal temp d'uffizi per sias commembras e ses commembers da la Regenza (12 onns, maximalmain duas reelecziuns). Perquai dovri ina garanzia economica commensurada per il temp suenter la terminaziun da l'uffizi. La prestaziun transitorica da la cuntraproposta resguarda quai. A medem temp resta l'uffizi guvernativ attractiv.

La cuntraproposta protegia la confidenza

Las personas che fan actualmain part da la Regenza èn sa messas a disposiziun per quest uffizi cun la savida, che lur existenza economica saja garantida suenter il temp en la Regenza. El las duain vinavant pudair sa fidar da quai. La cuntraproposta porscha cleras soluziuns per cusseglieras guvernativas e cussegliers guvernativs anteriurs, actuals e futurs.

Recumandaziun
dal Cussegl grond

Na a l'iniziativa dal pievel, **Gea** a la cuntraproposta

Text da votaziun – Conclus dal Cussegl grond

Conclus dal Cussegl grond tar l'iniziativa chantunala dal pievel «Finì cun il paracrudada dad aur per commemoras e commembers da la Regenza – Na a la pensiun per vita duranta»

Concludì dal Cussegl grond ils 11 da zercladur 2025

1. L'iniziativa chantunala dal pievel «Finì cun il paracrudada dad aur per commemoras e commembers da la Regenza – Na a la pensiun per vita duranta» vegn declerada per valaivla.
2. Al pievel vegni recumandà da refusar l'iniziativa chantunala dal pievel «Finì cun il paracrudada dad aur per commemoras e commembers da la Regenza – Na a la pensiun per vita duranta».
3. Il Cussegl grond accepta la cuntraproposta en furma d'ina revisiun parziala da la Lescha davart ils salaris e davart la prevenziun professiunala da las commemoras e dals commembers da la Regenza (LSPR; DG 170.380).
4. Al pievel vegni recumandà d'acceptar la cuntraproposta tar l'iniziativa chantunala dal pievel «Finì cun il paracrudada dad aur per commemoras e commembers da la Regenza – Na a la pensiun per vita duranta» en furma d'ina revisiun parziala da la Lescha davart ils salaris e davart la prevenziun professiunala da las commemoras e dals commembers da la Regenza (LSPR; DG 170.380).

Text da votaziun – Iniziativa

Cuntegn da l'iniziativa dal pievel «Finì cun il paracrudada dad aur per commembras e commembers da la Regenza – Na a la pensiun per vita durante»

La «Lescha davart ils salaris e davart la prevenziun professiunala da las commembras e dals commembers da la Regenza (DG 170.380)» è da midar sco suonda:

Art. 8: A commembras e commembers da la Regenza che han demissiunà, che n'èn betg vegnids reelegids u che na candideschan betg pli, na dastgan vegnir pajadas naginas pensiuns, indemniziuns u autras gratificaziuns da partenza.

Art. 9 fin 11: *Abolir*

Art. 12a: Per commembras e commembers da la Regenza ch'èn en uffizi, cura ch'il dretg nov entra en vigur, vala il dretg nov. Ellas ed els n'han nagin dretg d'ina pensiun, d'indemniziuns u d'autras gratificaziuns.

Text da votaziun – Cuntraproposta

Lescha davart ils salaris e davart la prevenziun professiunala da las commembras e dals commembers da la Regenza (LSPR)

Midada dals 11-06-2025

Relaschs tangads da questa fatschenta (numers dal DG)

Nov:	–
Midà:	170.380
Aboli:	–

Il Cussegl grond dal chantun Grischun,

sa basond sin l'art. 31 al. 1 da la Constituziun chantunala,
sunter avair gi' invista da la missiva da la Regenza dals 18 da favrer 2025,

concluda:

I.

Il relasch «Lescha davart ils salaris e davart la prevenziun professiunala da las commembras e dals commembers da la regenza (LSPR)» DG [170.380](#) (versiun dals 01-01-2007) vegn midà sco suonda:

Art. 6a (nov)

Regulaziuns complementaras

¹ Sch'i n'existan naginas disposiziuns divergentas e sche quai è cumpatibel cun l'uffizi d'ina commembra u d'in commember da la Regenza, valan las regulaziuns dal dretg chantunal da persunal confirm al senn per la relaziun d'engaschament.

Art. 7 al. 1 (midà)

¹ Per il provediment professiunal vegnan las commembras ed ils commembers da la Regenza assicurads tar la Cassa da pensiun dal Grischun (CPGR). Las contribuziuns e las prestaziuns sa drizzan tenor la Lescha davart la Cassa da pensiun dal Grischun¹⁾.

Art. 8

aboli

Art. 8a (nov)

Prestaziuns suenter l'extrada

1. prestaziun transitorica

¹ Commembras e commembers da la Regenza che sortan da l'uffizi, han durant 3 onns, dentant maximalmain fin al pensiunament tenor l'artitgel 15 alinea 1 da la Lescha davart la relaziun da lavur da las collavuraturas e dals collavurats dal chantun Grischun²⁾, il dretg d'ina prestaziun transitorica.

² Per mintga onn d'uffizi importa la prestaziun 3,5 pertschient dal salari ch'è vegni retratg sco ultim; en quest connex quinta mintga onn d'uffizi cumenzà sco onn cumplain.

³ La prestaziun vegn pajada mintga mais.

Art. 8b (nov)

2. reduenziun e refusa

¹ Sch'ina anteriura commembra u in anteriur commember da la Regenza realisescha entradas che surpassan – ensemen cun la prestaziun suenter l'extrada – il salari annual d'ina commembra u d'in commember en uffizi, sto la prestaziun suenter l'extrada vegnir reducida per l'import supplementar. Sco entradas valan entradas da gudogn, entradas substitutivas e rentas d'assicuranzas socialas sco er prestaziuns da chapital d'ina instituziun dal provediment professiunal. Las prestaziuns da chapital d'ina instituziun dal provediment professiunal vegnan quintadas sco entradas per la valor da renta.

² Sche l'extrada da l'uffizi è il resultat d'ina greva violaziun da l'obligaziun d'uffizi ubain d'in crim u d'in delict, per il qual l'anteriura commembra u l'anteriur commember da la Regenza è vegni sentenzià cun vigur legala, vegn la prestaziun reducida u refusada.

³ La prestaziun vegn reducida u refusada tras nunpajament, tras scuntrada cun prestaziuns futuras u tras pretensiuns da restituziun.

¹⁾ DG [170.450](#)

²⁾ DG [170.400](#)

Art. 8c (nov)

3. obligaziuns da cooperaziun

¹ Las personas che han il dretg d'ina prestaziun, communitgeschan annualmain al post competent las entradas decisivas tenor l'artitgel 8b alinea 1.

² En cas da basegn dattan ellas ulteriuras infurmaziuns al post competent.

³ Sch'ellas n'adempleschan betg las obligaziuns da cooperaziun, vegn la prestaziun reducida u refusada.

⁴ Pretensiuns che na vegnan betg fatgas valair, scadan 2 onns sunter la fin da l'onn chalendar respectiv.

Art. 9

aboli

Art. 10 al. 1 (midà)4. finanziaziun (**Titel midà**)

¹ Las prestaziuns suenter l'extrada vegnan finanziadas dal chantun.

Art. 10a (nov)

5. cumpetenza e proteenziun giuridica

¹ L'Uffizi da persunal è competent per l'execuziun, cun resalva da l'alinea 3.

² L'Uffizi da persunal relascha, sin dumonda, ina disposiziun contestabla. Cunter quella poi vegnir recurri directamain tar la Regenza.

³ La Regenza è competent per ina decisiun tenor l'artitgel 8b alinea 2. Ella relascha ina disposiziun contestabla.

⁴ Cunter disposiziuns e cunter decisiuns da recurs da la Regenza poi vegnir recurri tar la Dretgira superiura.

Art. 11

aboli

Art. 12 al. 2 (midà)6. disposiziuns transitoricas dal relasch dals 19 d'october 2006 (**Titel midà**)

² La summa dals apports tschainsids da l'assicuranza da spargn da mintga commembra u commember da la Regenza en uffizi vegn transferida a sia favur sco prestaziun da libra circulaziun a la CPGR.

Art. 12a (nov)

7. disposiziuns transitoricas da la revisiun parziala dals 11 da zercladur 2025

¹ Per las periodas d'uffizi che han cumenzà avant l'entrada en vigur, exista in dretg d'ina pensiun tenor il dretg vegl.

² Per las periodas d'uffizi che han cumenzà a partir da l'entrada en vigur, exista in dretg d'ina prestaziun suenter l'extrada tenor il dretg nov.

³ Per las prestaziuns cunassicuradas che curran il mument da l'entrada en vigur, vala il dretg vegl; per las prestaziuns cunassicuradas betg currentas vala il dretg nov.

⁴ En divergenza da l'alineia 3 vala il dretg vegl per la prestaziun cunassicurada a favur da conjugalas e conjugals d'anteriuras commembras e d'anteriurs commembers da la Regenza, che han surpiglià lur uffizi avant l'entrada en vigur dal relasch dals 19 d'october 2006.

⁵ Las disposiziuns concernent l'execuziun èn applitgables per tut ils fatgs.

II.

Naginas midadas en auters relaschs.

III.

Naginas aboliziuns d'auters relaschs.

IV.

Questa revisiun parziala è suttamessa al referendum obligatoric. Sche l'iniziativa chantunala dal pievel «Finì cun il paracrudada dad aur per commembras e commembers da la Regenza – Na a la pensiun per vita duranta» vegn retratga, è questa revisiun parziala suttamessa al referendum facultativ.

La Regenza fixescha il termin da l'entrada en vigur.

30 da november 2025

Il Cussegl grond recumonda da votar ils 30 da
november 2025 sco suonda:

Na

**Vulais Vus acceptar l'iniziativa chantunala
dal pievel «Finì cun il paracrudada dad aur
per commemoras e commembers da la Re-
genza – Na a la pensiun per vita duranta»?**

Gea

**Vulais Vus acceptar la cuntraproposta
dal Cussegl grond «Revisiun parziala da
la Lescha davart ils salaris e davart la
prevenziun professiunala da las commem-
bras e dals commembers da la Regenza»?**

En num dal Cussegl grond / Cuira, ils 28 d'avust 2025

La presidenta:
Valérie Favre Accola

Il chancelier:
Daniel Spadin